

29.10.2020 – EVROPSKI DAN AKCIJE ZA ZDRAVSTVO IN OSKRBO TUDI PO KONCU EPIDEMIJE

»SKRBITE ZA NAS, DA LAHKO MI SKRBIMO ZA VAS. APLAVZ TOKRAT NE BO DOVOLJ. PRELETI LETAL TUDI NE.«

KSS PERGAM se s svojimi sindikati, ki združujejo delavke in delavce, zaposlene v zdravstvu in socialnem varstvu, pridružuje kampanji Evropske federacije sindikatov javnih storitev v okviru evropskega tedna akcije, katerega vrh je v četrtek, 29.10.2020.¹

Tako kot druge države v Evropi in po svetu se tudi Slovenija še vedno sooča s veliko razširjenostjo virusa COVID-19. Drugi val okužb, ki je po številu okužb in pacientov, ki potrebujejo zdravstveno oskrbo, nekajkrat večji od prvega vala, predstavlja izjemno obremenitev za zdravstvo in oskrbo.

Pandemija COVID-19 je razkrila številne pomanjkljivosti našega zdravstvenega sistema. Kadrovska podhranjenost na področju zdravstva in socialnega varstva, na katero smo sindikati leta in leta opozarjali, se danes kaže kot največja težava pri zagotavljanju nemotene in kakovostne oskrbe pacientov. Dejstvo, da se z velikim pomanjkanjem kadra, ki bo brez ustreznih ukrepov postalo še večje, soočajo tudi druge evropske države, nam ne more biti v tolažbo. Kljub temu je dejstvo, da so se (in se še vedno) z epidemijo najbolje spopadale države, ki imajo javne zdravstvene sisteme, ki zagotavljajo ustrezno odzivnost tudi v izrednih razmerah, kakršne predstavlja pandemija COVID-19.

Da bi zagotovili delovanje sistema, ki je nujno potreben za zagotavljanje učinkovitega, vsem dostopnega in kakovostnega zdravstvenega varstva in oskrbe danes in v prihodnje, tudi po koncu epidemije, so nujno potrebna vlaganja v ta sistem. Le tako bo sistem pričakal morebitne prihodnje podobne pretese bolj pripravljen in bolj odporen, le tako bo mogoče tudi nadoknaditi delo, ki ga v času epidemije ni bilo mogoče opraviti.

V prvi vrsti je potrebno zaposlenim v zdravstvu in socialnem varstvu zagotoviti varne in zdrave pogoje dela, prav zaradi dejstva, da so pri svojem delu nadpovprečno

---

¹ Več o kampanji je dostopno na spletni strani <https://www.epsu.org/article/european-health-action-week>, <http://sindikat-pergam.si/2020/10/26/kampanja-epsu-evropski-teden-akcije/> in <https://www.sindikat-kc.si/aktualno/evropski-dan-akcije>

izpostavljeni tveganju okužbe. Pri boleznih, kot je COVID-19, to tveganje prenašajo tudi na svoje družine in svoje bližnje, na kar kaže tudi veliko številu okuženih zdravstvenih delavcev. Nujno je potrebno zagotoviti zadostno količino kakovostne in vsakemu delavcu razpoložljive zaščitne opreme. Potrebno je zagotoviti redna testiranja zaposlenih v zdravstvu in socialnem varstvu, v primeru okužbe pa potrebujejo najboljšo možno zdravstveno oskrbo. Ministra za zdravje ob tem pozivamo, da nemudoma sprejme pravilnik o poklicnih boleznih in na seznam le-teh doda tudi COVID-19, kadar gre za okužbo, do katere pride pri delu zdravstvenih delavcev, zaposlenih v socialnem varstvu in drugih poklicih, ki prihajajo v stik z okuženimi s COVID-19.

Poseben vidik varnih in zdravih delovnih pogojev je tudi zadostno število ustrezno usposobljenega kadra in organizacija dela, ki zdravstvenim delavcem in zaposlenim v socialnem varstvu zagotavlja ustrezne odmori in počitke, ki zmanjšuje intenzivnost dela in s tem povezane obremenitve ter hkrati zmanjšuje možnost strokovnih napak in zagotavlja kakovostnejšo oskrbo pacientov. Utrujeni in izčrpani zdravstveni delavci, kljub veliki srčnosti in predanosti, predstavljajo tveganje za zdravje svojih pacientov, pa tudi za svoje zdravje. Več kot je zdravstvenih delavcev izgorelih in bolnih, večja je obremenitev tistih, ki ostajajo v delovnem okolju. Gre za negativno spiralo, ki jo je na vsak način potrebno zaustaviti.

Zadostno število kadra je potrebno zagotoviti s strateškim pristopom k načrtovanju izobraževanja in zaposlovanja, ki mora zagotavljati ustrezne delovne pogoje in socialno varnost zaposlenih. Takšnega strateškega pristopa doslej ni bilo, je pa nujno potreben. S predvidljivimi pogoji zaposlovanja in dela ter izboljšanjem odnosov v kolektivih in znotraj timov in poklicnih skupin si je potrebno prizadevati, da se številne visoko izobražene in strokovno usposobljene kolegice in kolegi, ki danes delajo v tujini, vrnejo nazaj v Slovenijo, vrata pa morajo biti odprta tudi za morebitne ustrezno usposobljene tuje delavce, ki jim morajo biti zagotovljeni enaki pogoji, kot domačim delavcem.

Nenazadnje je potrebno zaposlenim v zdravstvu in socialnem varstvu zagotoviti dostojno plačilo za delo, ki ga opravljajo. Plačilo, ki bo upoštevalo tudi zahtevnost pogojev, v katerih delo opravljajo in ki predstavljajo tudi resna tveganja za njihovo zdravje, hkrati pa bo plačilo takšno, da bosta ti dejavnosti pritegnili večje število delavcev, ki bodo delo tudi z veseljem opravljali, ne pa odhajali, čemur smo priča danes. Začasni dodatki v času epidemije, čeprav dobrodošli, niso stimulacija, ki bi dolgoročno privabljala zaposlene. Prepričani smo, da je rešitve mogoče najti tudi znotraj plačnega sistema, ki velja v Sloveniji in da ta ne more biti izgovor za povsem druge interese, ki se pojavljajo v zdravstvu.

Poudarjamo, da je za dolgoročno vzdržnost, stabilnost in odpornost zdravstvenega sistema nujno poskrbeti za vse navedene elemente: varne in zdrave delovne pogoje, dobre medosebne odnose, strateško upravljanje s kadri in zagotavljanje zadostnega števila delavcev ter dostojno plačilo za opravljeno delo. Vlaganje v te elemente mora iti z roko v roki s krepitvijo javnega sistema zdravstva in socialnega varstva, ki potrebuje dobro organizacijo in vire financiranja, v katerih bodo zaposleni lahko opravljali svoje delo.

Nikakor ni čas za varčevanje na področju zdravstva in socialnega varstva in ni čas za poskuse za njegovo privatizacijo. Skrajni čas je, da se prisluhne tistim, ki v teh razmerah ne najdejo časa, da kličejo na pomoč - zaposlenim v zdravstvu in socialnem varstvu. Potrebno je poskrbeti zanje, da bodo oni lahko poskrbeli za nas.

Čas je za vlaganje v zaposlene v zdravstvu in socialnem varstvu. Aplavzi tokrat ne bodo dovolj. Preleti letal tudi ne. Potrebujemo takojšnja konkretna dejanja.

Jakob Počivavšek
Predsednik
KSS PERGAM
l.r.